

جمهوری اسلامی ایران

نماینده دائمی جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی - وین

گزارش:

هزینه های انسانی جمهوری اسلامی ایران در مبارزه با مواد مخدر در طول چهار دهه

(۱۳۵۷ تا ۱۳۹۷)

تاریخ تهیه: دی ماه ۱۳۹۸ (دسامبر ۲۰۱۹)

مقدمه

جمهوری اسلامی ایران در راه مبارزه با موادمخدر طی ۴۱ سال گذشته، هزینه های انسانی و مادی بسیار هنگفتی را متحمل شده است. ایران، همسایه بزرگ ترین تولیدکننده و صادرکننده مواد مخدر در جهان است. ایران در ایفای نقش خود برای جلوگیری از قاچاق موادمخدر، سرمایه گذاری های گسترده ای را در این مسیر انجام داده است. ایران در خط مقدم مبارزه با قاچاق مواد مخدر قرار دارد و برای جلوگیری از گذر مواد مخدر به دیگر کشورها، با استفاده از تمام امکانات به مقابله با آن پرداخته است.

بر اساس گزارشات بین المللی، بخش مهمی از منابع در آمدی گروه های افراطی و تروریستی و نیز هزینه های ارتکاب جرائم سازمان یافته از محل درآمدهای ناشی از کشت، تولید، و قاچاق مواد مخدر تامین می گردد. یکی از اولویت های اساسی جمهوری اسلامی ایران در مبارزه با مواد مخدر، مبارزه با باندهای مسلحانه قاچاق موادمخدر می باشد.

بر اساس گزارش سال ۲۰۱۹ دفتر مقابله با جرم و موادمخدر سازمان ملل، بیشترین حجم از تریاک و مشتقات ضبط شده آن در جهان (حدود ۳۹ درصد)، توسط جمهوری اسلامی ایران صورت گرفته است. بر اساس این گزارش، میزان کشف و ضبط مواد مخدر توسط ایران در سال ۲۰۱۷ حدود ۶۳۱ تن تریاک، ۱۵ تن مرفین، و ۲۳/۷ تن هروئین بوده که در مجموع، این کشور را در رتبه اول و پرچمدار مبارزه با مواد مخدر در جهان قرار می دهد. لازم به توضیح است بیش از ۹۰ درصد کشفیات تریاک و حدود ۴۰ درصد هروئین در سطح جهانی، در جمهوری اسلامی ایران صورت پذیرفته است.

خاطر نشان می شود سیاست جمهوری اسلامی ایران در حوزه موادمخدر، یک سیاست جامع است که بر مقابله، پیشگیری و درمان استوار می باشد. در جمهوری اسلامی ایران فرد معتاد نه به عنوان یک مجرم، بلکه در زمره بیماران مزمن قرار می گیرد و بر این اساس، تمهیدات متنوعی در جهت درمان دراز مدت وی به همراه بازتوانی روانی و جسمانی به منظور بازگشت به جامعه اجراء می گردد. از ویژگی های برنامه های مربوط به درمان معتادین در ایران، می توان به تنوع آن مانند استفاده از درمان های نگهدارنده، مداخلات روانی و اجتماعی به صورت سرپایی و اقامتی و بهره گیری از شیوه های مختلف علمی برای درمان و بازتوانی افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد مخدر اشاره نمود.

امروزه حدود ۹۰۰۰ مرکز درمانی و کاهش آسیب در کشور فعال هستند. تفکیک جمعیت عمومی کشور در قالب چهار محیط اجتماعی هدف، به منظور تدوین و اجرای برنامه های متنوع پیشگیری اولیه از اعتیاد شامل محیط خانواده، محیط های آموزشی، محیط های کاری، و محیط های عمومی توانسته است مخاطبان اصلی برنامه پیشگیری از اعتیاد را مشخص نموده تا برنامه ریزی لازم، به صورت تخصصی و هدفمند برای آنان صورت پذیرد.

جمهوری اسلامی رویکردهای اجتماعی، مدنی، و فرهنگی را نیز در مبارزه با مواد مخدر دخیل نموده است که استفاده از ظرفیت سازمان های غیر دولتی و مردمی از این جمله می باشند. هدف از این رویکرد، افزایش آگاهی، اعتماد سازی، و تقویت واقعی دارایی های اجتماعی در مبارزه با مواد مخدر می باشد. این دسته از سازمان ها در تلاش هستند تا از طرق گوناگون، به ویژه شناسایی معتادان به عنوان جامعه هدف، ضمن کمک به ترک مواد مخدر، از آسیب های احتمالی این پدیده شوم به فرد و جامعه بکاهند.

از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۷، در طول ۴ دهه، ۳۸۱۵ نفر در راه مبارزه با مواد مخدر در جمهوری اسلامی ایران به شهادت رسیدند. طبق این آمار، در سال ۱۳۷۰، بیشترین تعداد یعنی ۲۶۸ نفر در این راه شهید شده اند. پس از آن، سال ۱۳۷۸ با ۲۱۹، و سال ۱۳۷۱ با ۲۰۵ شهید قرار دارند. این آمار در جدول شماره ۱ مشخص شده اند.

جدول شماره ۱: شهدای مبارزه با مواد مخدر به تفکیک سال شهادت (از ۱۳۵۷ تا پایان ۱۳۹۷)

ردیف	سال	تعداد شهداء	ردیف	سال	تعداد شهداء
۱	۱۳۵۷	۷	۲۲	۱۳۷۸	۲۱۹
۲	۱۳۵۸	۴۱	۲۳	۱۳۷۹	۱۴۴
۳	۱۳۵۹	۱۲۷	۲۴	۱۳۸۰	۱۳۰
۴	۱۳۶۰	۱۲۱	۲۵	۱۳۸۱	۶۳
۵	۱۳۶۱	۵۵	۲۶	۱۳۸۲	۶۰
۶	۱۳۶۲	۱۱۵	۲۷	۱۳۸۳	۵۵
۷	۱۳۶۳	۱۰۴	۲۸	۱۳۸۴	۶۷
۸	۱۳۶۴	۹۰	۲۹	۱۳۸۵	۶۱
۹	۱۳۶۵	۱۶۴	۳۰	۱۳۸۶	۴۴
۱۰	۱۳۶۶	۱۵۵	۳۱	۱۳۸۷	۲۹
۱۱	۱۳۶۷	۱۴۷	۳۲	۱۳۸۸	۴۰
۱۲	۱۳۶۸	۱۶۷	۳۳	۱۳۸۹	۲۰
۱۳	۱۳۶۹	۱۷۹	۳۴	۱۳۹۰	۲۳
۱۴	۱۳۷۰	۲۶۸	۳۵	۱۳۹۱	۲۱
۱۵	۱۳۷۱	۲۰۵	۳۶	۱۳۹۲	۱۷
۱۶	۱۳۷۲	۱۷۸	۳۷	۱۳۹۳	۱۶
۱۷	۱۳۷۳	۱۵۱	۳۸	۱۳۹۴	۳
۱۸	۱۳۷۴	۱۰۴	۳۹	۱۳۹۵	۱۰
۱۹	۱۳۷۵	۱۲۵	۴۰	۱۳۹۶	۱۵
۲۰	۱۳۷۶	۱۳۰	۴۱	۱۳۹۷	۱۶
۲۱	۱۳۷۷	۱۲۹			
جمع کل: ۳۸۱۵ (نفر)					

جدول شماره ۲، آمار شهدای مبارزه با مواد مخدر به تفکیک استان‌ها را نشان می‌دهد. در بازه زمانی ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۷، بیشترین تعداد در استان سیستان و بلوچستان، یعنی ۱۶۸۸ نفر شهید شده‌اند. پس از آن، استان کرمان با ۷۳۰ و خراسان رضوی با ۳۷۱ شهید قرار دارند.

جدول شماره ۲: شهدای مبارزه با مواد مخدر به تفکیک استان محل شهادت (از ۱۳۵۷ تا پایان سال ۱۳۹۷)

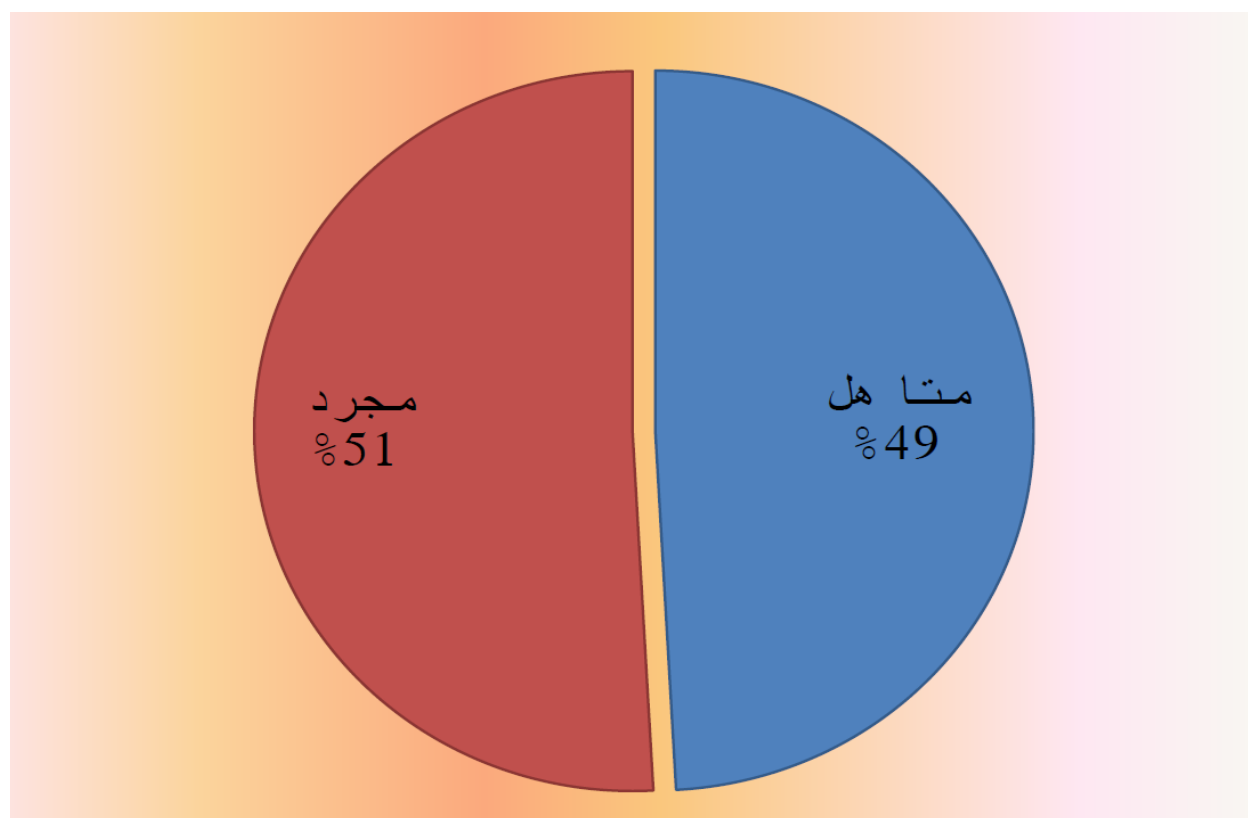
ردیف	استان محل شهادت	تعداد شهدا	ردیف	استان محل شهادت	تعداد شهدا
۱	آذربایجان شرقی	۱۲	۱۷	فارس	۹۰
۲	آذربایجان غربی	۱۴۷	۱۸	قزوین	۱
۳	اصفهان	۴۰	۱۹	قم	۴
۴	البرز	۵	۲۰	کرمان	۷۳۰
۵	ایلام	۸	۲۱	کرمانشاه	۴۳
۶	بوشهر	۱۲	۲۲	کهگیلویه و بویر احمد	۳
۷	تهران	۳۸	۲۳	کردستان	۶۶
۸	چهارمحال و بختیاری	۴	۲۴	گلستان	۳
۹	خراسان	۱۸۳	۲۵	گیلان	۴
۱۰	خراسان جنوبی	۱۳۹	۲۶	لرستان	۱۲
۱۱	خراسان رضوی	۳۷۱	۲۷	مازندران	۱۱
۱۲	خراسان شمالی	۴	۲۸	مرکزی	۴
۱۳	خوزستان	۴۰	۲۹	هرمزگان	۹۰
۱۴	زنجان	۱	۳۰	همدان	۲
۱۵	سمنان	۷	۳۱	یزد	۵۳
۱۶	سیستان و بلوچستان	۱۶۸۸			
جمع کل: ۳۸۱۵ (نفر)					

از ۳۸۱۵ شهید مبارزه با مواد مخدر در طول ۴ دهه گذشته، ۱۸۷۴ نفر (۴۹ درصد) متاهل و ۱۹۴۱ نفر (۵۱ درصد) مجرد بوده اند. این آمار در جدول شماره ۳ و نمودار شماره ۱ نشان داده می شوند.

جدول شماره ۳: وضعیت تاهل شهدای مبارزه با مواد مخدر از ۱۳۵۷ تا پایان ۱۳۹۷

وضعیت تاهل	متاهل	مجرد	جمع
تعداد شهداء	۱۸۷۴	۱۹۴۱	۳۸۱۵

نمودار شماره ۱: وضعیت تاهل شهدای گرانقدر مبارزه با موادمخدر

جدول شماره ۴، آمار شهدای مبارزه با مواد مخدر به تفکیک دستگاه محل خدمت را نشان می دهد. نیروی انتظامی با ۲۵۳۱ شهید، در صدر دستگاه های مقابله ای قرار دارد و پس از آن، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با ۴۳۷ و نیروی مقاومت بسیج با ۲۵۱ شهید قرار دارند.

جدول شماره ۴: شهدای مبارزه با موادمخدر به تفکیک دستگاه محل خدمت (از ۱۳۵۷ تا پایان ۱۳۹۷)

ردیف	دستگاه محل خدمت	شهید (نفر)
۱	نیروی انتظامی	۲۵۳۱
۲	وزارت اطلاعات	۵۳
۳	سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	۴۳۷
۴	نیروی مقاومت بسیج	۲۵۱
۵	ارتش جمهوری اسلامی	۱۴۲
۶	سایر دستگاه ها	۴۰۱
جمع (نفر)		۳۸۱۵